„Uram, hallgasd meg én imádságomat…” A magánáhítat könyvei a középkor végén

2023/04/22 - 2023/05/31

Időszaki kamarakiállítás az OSZK-ban

[1]

Az őszentsége Ferenc pápa magyarországi látogatásának tiszteletére megrendezett időszaki kiállításunkon a késő középkori Magyar Királyságban és tágabb környezetében magánáhítat céljára használt latin és népnyelvű kézírásos és nyomtatott könyvek különböző típusait mutatjuk be.

Az időszaki kiállítás **2023. május 31-ig** ingyenesen látogatható
a könyvtár nyitvatartási idejében,
keddtől szombatig 10 és 18 óra között.

Korondi Ágnes kurátor meghívója (**videó** [1])

„…mikoron imádkozandol, menj be te titkod házadban, és ajtód betevén imádjad te atyádat az titok helyen” – tolmácsolta a 16. század eleji *Jordánszky-kódex* [2] evangéliumfordítása Jézus tanítását az Istenhez fordulásról. Az imádkozásnak ez a magányos, egyéni formája a középkor kései századaiban egyre jobban felértékelődött, s a közösségi imádkozás (mise, zsolozsma) fontos kiegészítőjévé vált. Az olvasni tudás fokozatos terjedésével azoknak a latin és népnyelvű kéziratoknak a száma is egyre szaporodott, amelyek a magánáhítat megéléséhez kínáltak imaszövegeket.

Graaazum acho,
Nudes et graaas
tibi ago o ſanctiſſi
ma et potentiſſia
trinitas de beneficijs tue

[3]

ſeriors et m
ſerator/ pacies
et multum m
ſerior magne
et terribilis deus: Tibi

[4]

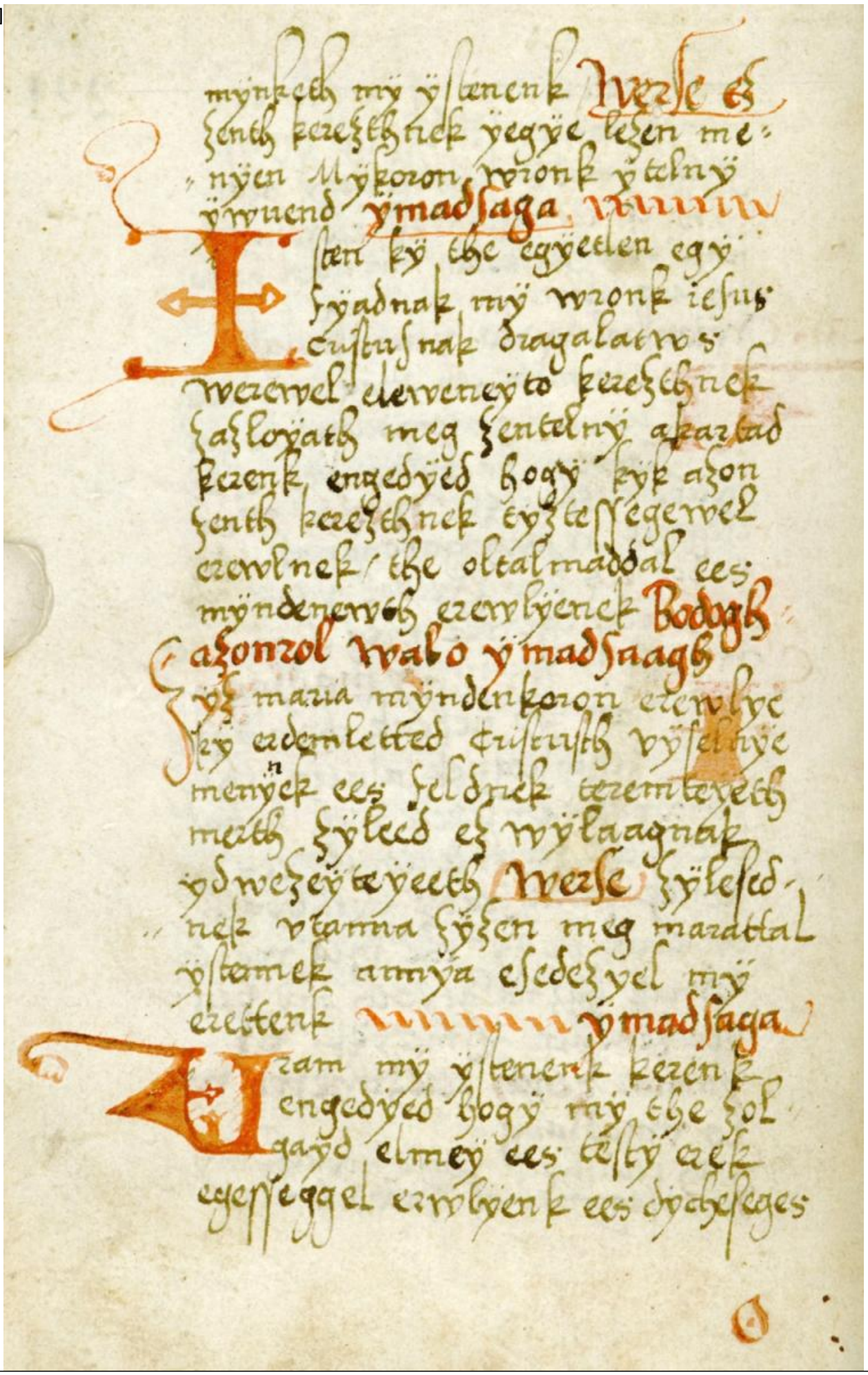

myńkęth mÿ ÿ ſtenenk Iwęſe ęs
ſenth kęręſthnęk ÿęgÿe lęzen me-
nÿęn Mÿkoron, wronk ÿtelnÿ
ÿwuend ÿmadſaga
Iſten kÿ the egÿęelen egÿ
ſÿadnak mÿ wronk ieſus
criſtuſnak dragalatwos
węrewel elęrwenęÿto kęręſthnęk
ſaſſoÿath meg ſentelnÿ akarład
kęrnek engedÿęd hogÿ kÿk azon
ſenth kęręſthnęk ęÿſtęſſegewel
ęrwęlnęk/ the oltalmadóal ęes
mÿndenęrwęk ęrwęlÿęnęk Bodogh
azonzol walo ÿmadſnagh
Szÿ mazia mÿndenkoron ęrwęlÿę
kÿ ędęmlętted ćriſtuſth vÿſęlhÿę
menÿęk ęes ſęldnęk tęremtęręth
męth ſÿlęęd ęz wÿłaagnak
ÿdwęzęÿ tęÿęęth Iwęſe ſÿłeſed-
nęk vtamna ſÿſęn meg marattal
ÿſtęmęk amÿa ęſędęſÿęl mÿ
ęręttenk ÿmadſaga
Uram mÿ ÿſtenenk kęręnk
engedÿęd hogÿ mÿ the ſol
gaÿd elmęÿ ęes teſtÿ ęęk
ęgęſſęggęl ęrwęlÿęnk ęes dÿcheſęges

[5]

A kiállított hét kódex és egy nyomtatvány, valamint az ezeket kiegészítő, digitális eszközön hozzáférhető anyag segítségével bevezetjük a látogatót a késő középkori imakönyvek színes világába.

Kamarakiállításunk betekintést nyújt a késő középkori latin és anyanyelvű imádságoskönyvek világába, s e sokszor nagyon személyes összeállításokon keresztül megrendelőik, használóik lelki életébe s akár mindennapjaiba, a középkor végi emberek lelki életébe, aggodalmaiba és reményeibe.

A látogatók megtekinthetik gyűjteményünk egyik leggazdagabban díszített kéziratát, megtudhatják, mi minden ellen védekezhetett imádsággal egy 16. század eleji apáca vagy világi férfi, s megpróbálkozhatnak a nyelvemlékkódexek magyar imáinak kibetűzésével is.

ÿdeÿben: Amen
'88
88.
MISERICORDIA DOMINI
A M. N. MÚZEUM KÖNYV-TÁRA

[6]

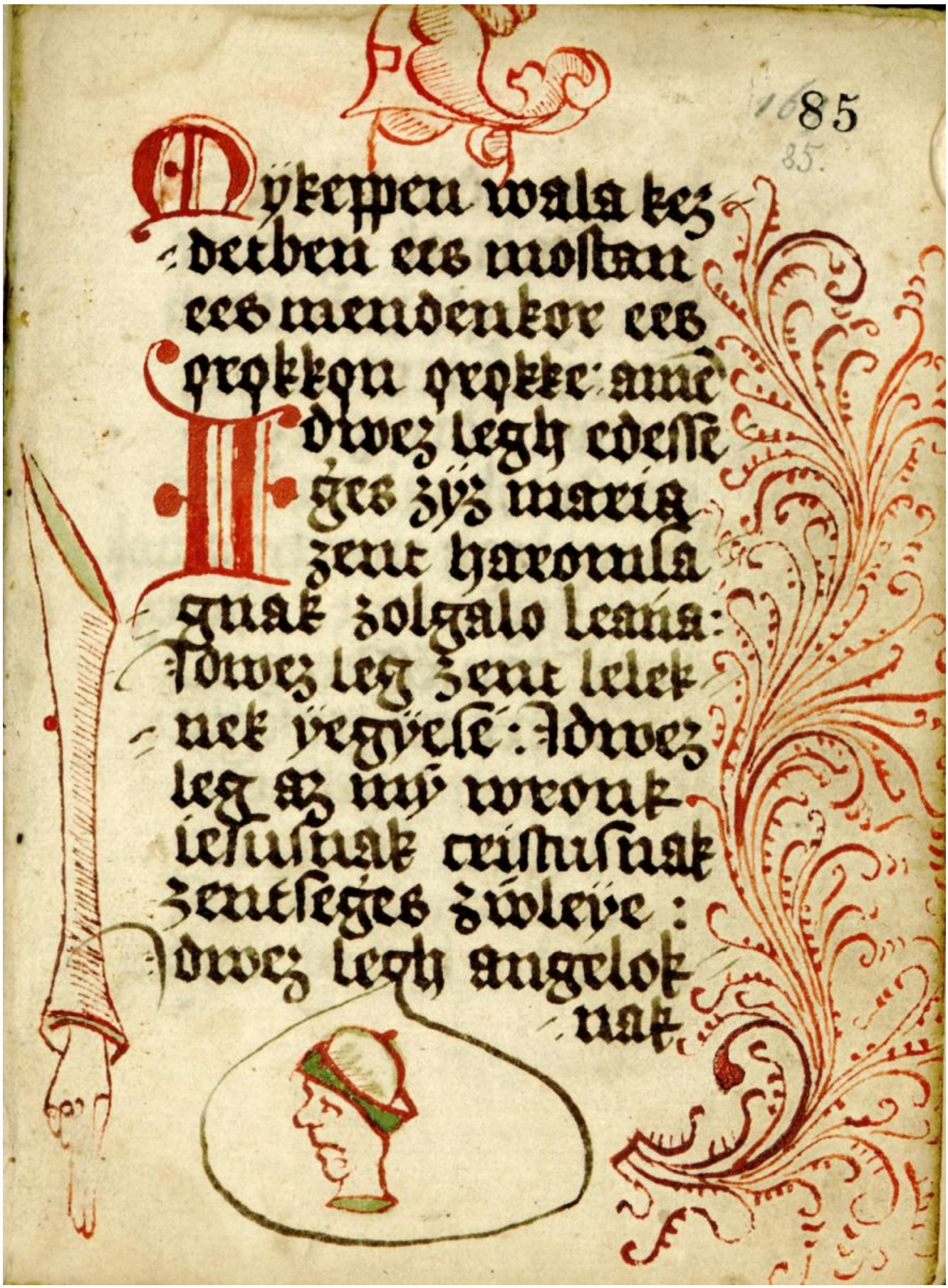
85
85.
Mykeppen wala kez
detben ees mostan
ees mendenkor ees
orokkon orokke: amē
Idwez legh edesse
ges zÿz maria
zent haromsa
gnak zolgalo leana:
Idwez leg zent lelek
nek ÿegyÿese: Idwez
leg az nÿ wronk
iesustnak cristustnak
zentseges zÿvere:
dwez legh angelok
nak

[7]

[8]

[9]

Kurátor: Korondi Ágnes és Sarbak Gábor (ELKH–OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport)
Tervezés: Gazdag Mária / Lulla Interiors
Grafika: Takács Tamás / Artom Grafika
Kivitelezés: Kiáll Kft.

Kapcsolódó tartalmaink:

Sarbak Gábor kurátor kiállításmegnyitója [10]

A magánáhítat könyvei a középkor végén – kiállításmegnyitó [11]
2023/04/20 - 16:54

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/maganahitat-konyvei-kozepkor-vegen

Hivatkozások:
[1] https://www.facebook.com/nemzetikonyvtar/videos/259438213206557/
[2] http://nyelvemlekek.oszk.hu/ism/jordanszkykodex
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_Cod_Lat_309_fol_14v.JPG
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_Cod_Lat_309_fol_21v.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_MNy_12_88r.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_MNy_12_fol_85r.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_Cod_Germ_16_fol_80v.JPG
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kamarakiallitas-2023-04-22_ter.jpg
[10] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/05/30/_uram_hallgasd_meg_en_imadsagomat_a_maganahitat_konyvei_a_kozepkor_vegen
[11] https://oszk.hu/hirek/maganahitat-konyvei-kozepkor-vegen-kiallitasmegnyito
[12] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016
[13] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek